<u>आदौ-मुख्यवार्ता:</u>

- बिहार-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथम-चरणाय प्रचाराभियानं अद्य सायं स्थगितो जातः।
- भारत-निर्वाचनायोगेन अद्य विशेष-गहन-पुनरीक्षणाभियानस्य द्वितीयचरणस्य शुभारम्भः कृतः। एतत् अभियानं तावत् नवराज्येषु त्रिषु केन्द्रशासित-प्रदेशेषु च प्रचाल्यते।
- नवदिल्ल्यां इज़राइलदेशस्य विदेशमन्त्रिणा गिदोनसार इत्यनेन सह उपवेशनावधौ विदेश-कार्यमन्त्री डॉ. एस् जयशङ्करः अद्य अवदत् यत् भारतं गाजा- शान्तियोजनायाः समर्थनं करोति, तथा आशां प्रकटयति यत् सा योजनेयं चिरस्थायिसमाधानस्य मार्गं प्रशस्तीकरिष्यति।
- भारतदेशः रेबीस-रोगस्य प्रकोप-निवारणार्थं दशसहस्रं रेबीस-सूच्यौषधयः तिमोर- लेस्ते-देशाय प्रेषितवान्।

<u>बिहार-राजनीतिः</u>

बिहार-विधानसभा-निर्वाचनस्य प्रथम-चरणाय प्रचाराभियानं अद्य सायं स्थगितो जातः। अस्मिन् चरणे गुरुवासरे तावत् अष्टादश-जनपदानां एकविंशत्युत्तरशतम् विधानसभा-आसनेषु मतदानं भविष्यति।अन्तिमे दिने एनडीए तथा महागठबंधनस्य घटक-दलानां शीर्ष-नेतृभिः राज्ये मतदातॄणां आकर्षणार्थं सम्पूर्ण-प्रयासः कृतः। अत्रान्तरे, जनता-दलस्य वरिष्ठ-नेतुः तथा केन्द्रीय-मन्त्रिणः राजीव-रञ्जनः उत ललन-सिंहः इत्येतं विरुध्य मोकामा-क्षेत्रे आदर्श-आचार-संहितायाः कथित-उल्लंघनस्य आरोपे अद्य एका प्राथमिकी पञ्जीकृता अस्ति। प्राप्त-वृत्तानुसारम्, ललन-सिंहस्य एकं चलचित्र-दृश्यम् सामाजिक-माध्यमेषु प्रसारितं भवति यस्मिन् सः विपक्ष-मतदातॄन् तेषां मताधिकारस्य उपयोगेण निवारयति इति ।

<u>एसआईआर-द्वितीयचरणम्</u>

भारत-निर्वाचनायोगेन अद्य विशेष-गहन-पुनरीक्षणाभियानस्य द्वितीयचरणस्य शुभारम्भः कृतः। एतत् अभियानं तावत् नवराज्येषु त्रिषु केन्द्रशासित-प्रदेशेषु च प्रचाल्यते। एतेषु तावत् मतदातृसंख्या आहत्य एकपञ्चाशत्-कोटिमितं वर्तते।

मतदातृ-सूचीनां व्यापक- पुनरीक्षणम षड्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतमस्य फरवरी-मासस्य सप्तमे दिनाङ्के अन्तिम-मतदातृ-सूच्याः प्रकाशनेन सह समाप्तिमेष्यति। एसआईआर-अभियानस्य नूतने चरणे अण्डमान-निकोबार-द्वीपसमूहः, लक्षद्वीप-छत्तीसगढ़-गोवा-गुजरात-केरल-मध्यप्रदेश-पुदुच्चेरी-राजस्थान-तमिळनाडु-उत्तरप्रदेश-पश्चिम बङ्गालश्चेत्यादीनि राज्यानि सम्मिलितानि भविष्यन्ति। एतेषु तमिळनाडु-पुदुच्चेरी-केरल-पश्चिम-बङ्गालेषु षड्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतमे वर्षे विधानसभा-निर्वाचनं भविष्यति। गणना-चरणं तावत् दिसम्बर-मासस्य चतुर्थ-दिनाङ्कपर्यन्तं प्रचलिष्यति। प्रारूप-मतदातृ-सूची दिसम्बर-मासस्य नवमे दिनाङ्के प्रकाशिष्यते। एतेषु द्वादशराज्येषु केन्द्रशासित-प्रदेशेषु च मतदातृ-सूच्यः पूर्वमेव स्थगिताः सन्ति। मतदान-केन्द्रस्तरस्य अधिकारिणः वर्तमान-पञ्जीकृत-मतदातृभ्यः विशिष्टानि गणना-प्रपत्राणि वितरिष्यन्ति। एतेषु प्रपत्रेषु तेषां वर्तमान-मतदातृ-विवरणानि समाविष्टानि सन्ति। यदि तेषां नाम त्र्यधिक-द्विसहस्रतमस्य मतदातृ-सूच्याम् अपि प्रकाशितम्, तर्हि तेषां कृते अतिरिक्तस्य प्रलेख-प्रदानस्य आवश्यकता न भविष्यति। निर्वाचनायोगानुसारं एसआईआर-अभियानस्य उद्देश्यम् अस्ति यत् अपात्र-नामानि निरस्य कोऽपि योग्यः नागरिकः सूच्याः वञ्चितः न भवेदिति। अस्यां प्रक्रियायां मतदातृणां जन्मस्थानस्य सत्यापनम् समाविष्टम्, येन अवैध-नागरिकाणां विनिर्णये साहाय्यं लप्स्यते। बाङ्ग्लादेश-म्यानमार-देशाभ्याम् आगतानाम् अवैध-प्रवासिनामुपरि जातस्य कर्याचयणान्तर्गतम् अयं पदक्रमः विशिष्टतां भजते।

<u>राष्ट्रपति-उत्तराखण्डः</u>

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मूः अवदत् यत् शिक्षा न केवलम् आत्मनिर्भरतायाः साधनम् अपितु समाजराष्ट्रयोः विकासस्य प्रेरणा अपि अस्ति। सा अद्य उत्तराखण्डस्य नैनीताल नगरे कुमाऊँ विश्वविद्यालयस्य विंशतितमं दीक्षान्त समारोहं सम्बोधयन्ती आसीत्। राष्ट्रपतिना आग्रहः कृतः यत् ते स्वशिक्षायाः उपयोगं वञ्चितानां सेवायां राष्ट्रनिर्माणार्थं च कुर्वन्तु इति। शिक्षा तावत् बुद्धिं कौशलं नैतिकमूल्यानि च दृढीकरोति इति राष्ट्रपतिना सबलं उक्तम्। उत्तराखण्डः दिव्यतायाः शौर्यस्य च भूमिः इति वर्णयन्ती सा स्वातन्त्र्यसैन्यबलानां सम्मानं

कृतवती तथा च राष्ट्रस्य रक्षणे राज्यस्य युवकानां महत्त्वपूर्णं योगदानम अस्ति इत्यपि सा प्रोक्तवती। सा पुनः सबलं प्रोक्तवती यत् भारतं सप्तचत्वारिंशदधिक-द्विसहस्रतमवर्षपर्यन्तं विकसितं राष्ट्रं कर्तुं सर्वकारस्य लक्ष्यम् अस्ति तथा च एतत् लक्ष्यं प्राप्तुं युवकाः महत्त्वपूर्णं योगदानं करिष्यन्ति।

राष्ट्रपतिः-गुरुनानक-जयन्ती:

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदी मुर्मुः गुरुनानक-जयन्त्याः पूर्व-सन्ध्यायाम् समेभ्यः देशवासिभ्यः शुभकामनां प्रायच्छत्। स्वकीय-सन्देशे, राष्ट्रपतिः मुर्मुः अवदत् यत् अयं अवसरः सर्वान् गुरुनानकदेवस्य आदर्शानां मूल्यानाञ्च आचराय प्रेरयति सहैव श्रेष्ठ-समाजस्य निर्माणदिशि मार्गदर्शनञ्च करोति। सा अग्रे अवदत् यत् गुरुनानकस्य सन्देशः शिक्षयति यत् सत्य-न्याय-करुणाणाधारितं जीवनमेव सफलतायाः वास्तविक-मानदण्डम् अस्ति। सः सर्वानपि सत्यनिष्ठया जीवितुं प्रेरयति। राष्ट्रपतिः सर्वान् गुरुनानकदेवस्य आदर्शान् स्वकीये जीवने आत्मसात् कर्तुम् सहैव शान्तिपूर्णस्य समृद्ध-राष्ट्रस्य च निर्माणाय तस्य मार्गानुसरणस्य आग्रहं अकरोत्।

डॉ. एस. जयशङ्करः

विदेश-कार्यमन्त्री डॉ. एस. जयशङ्करः अद्य अवदत् यत् भारतं गजा-शान्तियोजनायाः समर्थनं करोति, तथा आशां प्रकटयति यत् सा योजना चिरस्थायिसमाधानस्य मार्गं प्रशस्तीकरिष्यति। नवदिल्ल्यां इज़राइलदेशस्य विदेशमन्त्रिणा गिदोनसार इत्यनेन सह उपवेशनावधौ मन्त्री अवदत् यत् भारत-इज़राइलदेशौ आतंकवादस्य विशेषसमाह्वानानि सम्मुखीकुरुतः। उभावपि देशौ आतंकवादं प्रति असहिष्णुतायाः वैश्विकदृष्टिकोणं सुनिश्चेतुं कार्यरतौ स्तः। इज़राइलदेशस्य विदेशमन्त्रिणः प्रतिनिधिदलस्य च स्वागतम् कुर्वन् डॉ. जयशङ्करः अवदत् यत् भारत-इज़राइलदेशयोः मध्ये रणनीतिकसहभागित्वम् अस्ति तथा च उभौ देशौ कठिनसमये ऐक्येन तिष्ठतः।

सीआईआई-सम्मेलनम्

सर्वकारेण कथितम् यत् भारतस्य लक्ष्यम् तावत् त्रिंशदधिक-द्विसहस्रं यावत् त्रिंशत्-कोटि-टनमितं सहैव सप्तचत्वारिंशदधिक-द्विसहस्रवर्षपर्यन्तं पञ्चाशत्-कोटि-टनमितम् इस्पातोत्पादन-क्षमतायाः प्रापणं वर्तते। इस्पात-मन्त्रालयस्य सचिवः सन्दीप-पौण्ड्रिकः अद्य नवदिल्ल्यां सीआईआई-इस्पात-शिखर-सम्मेलनस्य पञ्चविंशत्यधिक-द्विसहस्रतमवर्षस्य उद्घाटन-सत्रं सम्बोधयन् एतत् अवोचत्। श्रीपौण्ड्रिकः इस्पात-उद्योगम् राष्ट्रिय-अर्थव्यवस्थायाः मेरुदण्डत्वेन तथैव विकसित-भारतस्य दृष्टिकोणं समेधितुं प्रमुखप्रवर्तकत्वेन च वर्णितवान्। सः अग्रे अकथयत् यत् सुदृढ-आधारस्य विकासेन तथा वर्धमान-स्वदेशीय-याचनायाः कारणेन च भारतस्य इस्पात-क्षमता दशकात् पूर्वं विद्यमानात् दश-कोटि-टनपरिमितात् द्विगुणीभूय अधुना विंशति-कोटि-टन-परिमितं वर्तते।

रेबीसरोगः

भारतदेशः रेबीस-रोगस्य प्रकोप-निवारणार्थं दशसहस्रं रेबीस-सूच्यौषधयः, द्विशतं रेबीस-इम्युनोग्लोबुलिन-कुप्यश्च तिमोर-लेस्ते-देशाय प्रेषितवान्। भारतदेशः वैश्विकदक्षिणाय स्वास्थ्यसहभागित्वेन स्वस्य भूमिकां पुनः दृढीकृतवान्। विश्वस्वास्थ्यसङ्घटनानुसारं, प्रथमः मानव-रेबीस-रोगः चतुर्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतमवर्षस्य मार्चमासे तिमोर-लेस्ते-देशे समङ्कितः। तदनन्तरं विश्वस्वास्थ्यसङ्घटनेन रेबीस-रोगस्य सूच्यौषधानां षट्-सहस्रं, इम्युनोग्लोबुलिनस्य च द्विशतं कुप्यः देशस्य स्वास्थ्य-मन्त्रालयाय प्रदत्ताः।

ऋतु-विभागः

भारतीय-ऋतु-विभागेन अद्य दिल्ल्याः सीमाक्षेत्रेषु केषुचित् स्थानेषु लघुवर्षायाः पूर्वानुमानं कृतम् अस्ति। अत्रान्तरे दिल्ल्याः सीमाक्षेत्रेषु वायुगुणवत्ता अद्य अपराह्णे प्रायः पञ्चाधिकत्रयशतं वायुगुणवत्तासूचकाङ्कः (ए.क्यू.ऐ.) निम्नक्षेण्यामेव आसीत्। अद्य अण्डमान-निकोबारद्वीपेषु विद्युद्वाहनैः प्रचण्डवातैः च सह मेघावृष्टेः पूर्वानुमानम् अपि कृतम् अस्ति। आन्ध्रप्रदेशे, हिमाचलप्रदेशे, जम्मूकश्मीर-लद्दाखयोः, तमिलनाडौ, पुदुचेर्यां, कारैकाले,

तेलङ्गानायां, उत्तराखण्डे च अपि कतिपयेषु स्थानेषु एतादृशी स्थितिः सम्भवितुमर्हति।